

RESSONS D'OCCITÀNIA

Butlletí del Casal Català de Tolosa de Llenguadoc n° 7 Desembre 2006

Casal Català

Tolosa de Llenguadoc

Editorial

Caliu de llengua

La represa de les activitats regulars de la nostra entitat al setembre ha estat marcada una vegada més per l'augment del nombre dels alumnes dels cursos de llengua catalana. És una tendència que s'observa des de fa molts anys i que pel seu afermament permet al Casal de complir amb escreix en aquest àmbit tan important la seva tasca de difusió i promoció de la cultura catalana. Enguany els inscrits són 94 (eren 88 l'any passat) dels quals 77 segueixen les classes al Casal, 9 a Pinsaguel, poble agermanat amb Sant Vicenç de Torelló, i 8 a Rius (Rieux-Volvestre), agermanat amb Guardiola de Fontrubí. Com cada any alguns d'aquests alumnes han volgut inscriure's als exàmens del CIC (Certificat Internacional de Català) que organitza l'Institut Ramon Llull en col·laboració amb la Secció de Català de la Universitat de Tolosa. Els resultats han estat immillorables: els 11 alumnes que es van presentar en els dos primers nivells (bàsic i elemental) han estat aprovats. D'altra banda es continuen desenvolupant els cursos de sardanes el diumenge al matí i també és molt actiu el nostre Taller de Danses dels Països Catalans que té les seves activitats el dissabte a la tarda dos cops al mes. El programa radiofònic *La Veu dels Països Catalans* que patrocina el Casal ha complert aquest any amb Ràdio Occitània els seus 25 anys d'existència i el nostre local continua aixoplugant cursos d'euskera el dimecres i d'occità el divendres.

Com l'any passat vam celebrar amb una mica de retard l'onze de setembre i després dels parlaments adients va intervenir l'Àngel Garcia, tècnic de l'àrea de processos electorals de la Generalitat, que va explicar diversos elements del procés electoral per als catalans residents fora del país i remarcà que la participació en les eleccions dels residents a l'estranger era feble i que des de la Generalitat s'intentava invertir aquesta tendència mitjançant una campanya d'informació. Tot seguit es va procedir al repartiment dels premis atorgats per l'ajuntament de Perpinyà als millors classificats i als participants del Dictat de Català que van ser 22 per a l'edició del 2006.

L'octubre ens va dur una sorpresa agradable en forma de música: el Casal va invitar el grup vocal català *De Calaix* a actuar en el marc del Festival Occitània amb el qual ja fa anys que col·laborem. La Mireia Mena, la Gemma Pla i la Lurdes Rimalló, components del grup, ens van oferir a Sant Peire de las Cosinas un recital ple de frescor i de compromís amb el país. El Casal també participà en el Festival amb el seu suport a través d'una de les nostres sòcies que intervingué d'interpretar en la interessant conferència dedicada als personatges totèmics d'Occitània i de Catalunya. El conjunt *Les Trobairitz*, compost per la Mireia Baeta i la Glòria Corrons, clogué aquest mes musical amb un recital de poesia i música de producció pròpia en el nostre local que agradà molt als assistents.

Al novembre el Casal va participar en la Trobada de Casals Catalans d'Europa, celebrada a Roma, on es plantejaren diferents qüestions lligades a les relacions entre la Generalitat i les CCE (Comunitats catalanes a l'Estranger) i també en la Trobada organitzada pel CAOC (Cercle d'agermanament occitano-català) a l'entorn del recent Diccionari occità-català i de la col·laboració occitano-catalana.

Aquest mes de desembre ens ha dut la segona biennial de poesia catalana, gallega i occitana organitzada pel Centre Gallec de Tolosa amb el qual ha col·laborat el Casal, el curset de danses mallorquines organitzat pel nostre Taller sota la direcció de la nostra invitada, Joana Domenge, professora de danses tradicionals a les Illes Balears, en el qual s'han inscrit una vintena de persones i hem acabat l'any amb la interessant conferència de l'escriptor J.N. Santaaulàlia que ens va parlar dels mecanismes literaris de què es val en la creació de les seves novel·les.

SUMARI

P. 1

Editorial.

P. 2 i P. 3

Entrevista a Sílvia Vilaró

P. 4

Aixeca't i parla.

P. 5

Fugida.

P. 6 i P. 7

Història de la botànica als Països Catalans.

P. 8 i P. 9

Eleccions i Estatut de 2006: unes consideracions.

P. 10

Gall dindi o polla d'índia?

P. 11

Manera clàssica catalana i ingredients.

Notícies del Casal

P. 12

La ruleta russa.

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Secretaria de Cooperació Exterior

Butlletí del Casal Català de Tolosa de Llenguadoc

7 rue des Novarts - 31300 Toulouse - Telèfon: 05.61.59.61.02 - Fax: 05.62.48.59.71

web: <http://www.cctolosa.cat> <http://casal.catala.free.fr> - E-mail: casal.catala@free.fr **Director:** Pere

Gamisans **Consell de redacció:** Lúcia Saura, Pere Gamisans, Joan Parera **Col·laboradors:** Carme Badia,

Francesc Martí Viaplana, Mireia Baeta, Jaume Gamisans, Lúcia Saura, Maria Alzina.

Assessorament Lingüístic: Maria Gamisans **Impressió:** Espace Repro Toulouse.

Entrevista a Sílvia Vilaró, lectora de català de la Universitat Estatal de Sant Petersburg (Rússia)

“El que més m’agrada de Rússia és la gent i el caràcter imprevisible de tot plegat”

Mentre estudiava Filologia Eslava, Sílvia Vilaró ja va fer un curs a Rússia gràcies a una beca Puixkin i a una altra de la Universitat de Barcelona. Ara, després del primer any com a lectora de català a Sant Petersburg, aquesta filòloga autora del *Diccionario Pocket ruso-español/español-ruso* (Herder Editorial, 2005) juntament amb Marc Ruiz-Zorrilla, està convençuda de voler-s’hi quedar dos anys més. Fem l’entrevista a l’estiu, a la ciutat de Vic, a tocar de Calldetenes, el poble on va néixer fa gairebé 26 anys.

Com valors aquest primer any de lectora?
Molt bé, millor del que m’esperava. Tinc pocs alumnes, una dotzena, però no ha estat un inconvenient. Al contrari: m’hi he trobat molt a gust.

Quin tipus d’alumnes tens?
Són estudiants de filologia romànica, hispanistes. Tenen l’espanyol com a primera llengua i la majoria també saben francès, italià o portuguès. Per ells el català és la tercera o quarta llengua estrangera.

El lectorat, però, és més que fer classes.
Sí, és tota l’experiència de viure al país, d’haver de lluitar amb la realitat quotidiana.

Com és aquesta lluita?
En el cas de Rússia sempre és lluitar amb la burocràcia. Qualsevol cosa que vulguis organitzar de seguida es converteix en una muntanya. Has d’invertir molt temps per fer una petita cosa, com canviar d’aula o proposar una activitat.

De dificultats també en deus haver tingut fora de la universitat, com a l’hora de buscar pis, no?
Visc en un pis de la universitat, però bastant lluny del centre, a una hora i mitja de la universitat. I potser per això he palpat més la realitat russa que l’altra vegada que hi vaig ser, que vivia en una residència d’estudiants. Ara visc en un bloc amb famílies russes i em toca aguantar com ells: si no funciona el bus, t’esperes com ells.

Aquestes dificultats tu les vius millor pel fet de ser estrangera?

Estic en unes condicions que em permeten viure amb més tranquil·litat que ells, perquè per començar tinc un sou rus però també un sou de Barcelona.

Quant cobres d’aquest sou rus?

Serien uns 60 euros, que els destino tots a transport, només.

I representa que amb aquest sou hauries de passar?

Sí. Els meus companys de departament és el que cobren. Una catedràtica cobra 120 euros al mes. A partir d’aquí la gent està multiempleada, es busca la vida com pot. Des de demanar ajuda als familiars fins a anar a repartir diaris al metro.

A part de la corruptela?
A part de la corruptela.

Fins a quin punt està generalitzada?

Al cent per cent, jo crec. Cada persona al seu nivell, si vol, pot ser corrupte. És típiquíssim que una professora cridi una mare i li digui: “Si vols que t’aprovi el nano ja saps què et toca”, és a dir, deixar anar rubles o comprar-li una planxa o un ram de roses. Com que cobren poc, hi ha una part de l’economia que funciona així. I a més, ¿si la gent veu que els de dalt ho fan, per què no ho han de poder fer ells?

I com que no deus estar mal vist...

Tothom sap que hi és. Jo esperaria o voldria que ho denunciessin més, però no ho fan perquè estan molt collats. I denunciar-ho pot implicar des que et cremin la botiga fins que et facin fora de la feina o et vinguin a trobar al portal de casa.

Hi ha inseguretat, doncs?

Sí, però depèn de què parlem. Robatoris al metro n’hi ha, i més si ets estranger. Si ets empresari has de vigilar perquè molts desapareixen o els troben morts a l’escala de casa seva. La gent amb poder perilla, però ja són jocs interns entre màfies.

I la gent del carrer?

Poden estar més tranquils, tot i que sents des de violacions fins a assassinats, i ara també hi ha un rebrot neofeixista. Rússia es vanta d’haver derrotat el feixisme i té grups de cap-rapats que

Sílvia Vilaró va néixer a Calldetenes (Osona) el 1980.

maten joves del Caucas, d’exrepúbliques soviètiques de l’Àsia central, estudiants africans, etc., en nom d’una Rússia blanca i pura.

Has parlat de màfies. Et refereixes a les oligarquies del gas i el petroli?

És tot bastant el mateix. Durant els 90, després del cop d’Estat, van ser anys de molta violència al carrer. Hi havia assassinats cada dia perquè deien que les màfies s’havien de repartir el territori. Per mi la màfia són els que controlen els negocis des de petita escala fins a gran escala. Els polítics també tenen les mans lligades pels oligarques. O sigui que ben poca possibilitat de canvi hi ha.

Ara ve la gran pregunta...
Què hi faig jo allà?

Exacte!

Què m’atreu de Rússia? Aquest és el meu dilema! Em sembla que és una relació amor-odi. A mi Rússia em tira molt per la llengua, i també trobo apassionant ser-hi i veure com evoluciona. Tot està canviant, però encara pots veure coses típicament russes, que potser d’aquí a vint anys, amb la superglobalització, s’hauran diluït o hauran desaparegut del tot. És un lloc relativament a la vora però bastant diferent.

Per tu què és el millor de Rússia?

La gent, però no en el primer moment sinó quan es deixen conèixer. Jo hi he fet amics i he

tingut converses que m'han aportat molt. Allà noto un factor humà que de vegades trobo a faltar aquí.

Què vols dir?

Són més sensibles, de donar-se molt a l'altra persona i no esperar res a canvi. Però potser és una cosa que s'està perdent, un reducte de les generacions més adultes.

És un dels canvis de què parlaves, doncs?

Sí, tot i que jo esperaria veure canvis més ràpids i profunds. S'han obert al capitalisme, ¿però què els aporta o què n'esperen o com l'aplicaran? De moment és un capitalisme salvatge que no té en compte per res la gent. De què els serveix? Diuen que fa falta temps per veure com anirà tot, però ja fa quinze anys que estan així.

És com si anessin allargant la transició.

Moltes coses estan passant a mans privades. Fins ara l'habitatge i els serveis comunals (aigua, gas, llum i telèfon) encara eren estatals i ara proposen passar a l'altre extrem, que al cent per cent ho assumeixin les persones. Hi ha moltes protestes, perquè si els sous no puguen i amb la inflació que hi ha...

Han passat del comunisme al capitalisme salvatge directament.

En part per això també els notes bastant cremats.

Perquè se'ls ha imposat.

Com se'ls ha imposat tot en la seva història! Jo em sorpren de fins a quin punt són passius en política o a l'hora de reclamar. esclar, mai han tingut cultura democràtica, i et diuen que amb tots els canvis que hi ha hagut al Govern ells sempre s'han hagut d'espavilar com han pogut. Escolta...

Mana.

Quan em deies què m'agradava de Rússia m'he descuidat una cosa: m'agrada el surrealisme de tot plegat.

Ho pots explicar una mica?

Allà tot és possible. El que no t'hauries pensat mai de veure, allà es veu: des de ral·lis de cotxes damunt el mar congelat fins a unes espadenyes penjades a dalt del fil de telèfon. Però no em refereixo tant als contrastos que ha generat la implantació del capitalisme (les limousines al costat del soldat mutilat que demana al metro o de la iaia que es ven sabates velles, quadres i flors al peu de les escales del pas subterrani). És més aviat aquest caràcter imprevisible de tot plegat. Això, sumat a aquest caos, desorganització i imperfecció que fa que, contra tot pronòstic, al final de tot i sense saber ben bé com i amb els recursos més miserables, tot acabi sortint. I això m'atrau. És com mirar un espectacle, i si hi afegeixes l'estètica kitsch, que m'encanta (no per mi, sinó veure-la)!

La presència catalana a Sant Petersburg es nota en algun altre àmbit a part de l'universitari?

En l'àmbit econòmic. Hi ha empreses que s'hi estan instal·lant, com Roca, i d'altres que hi importen productes, com Borges.

Borges ven oli a Rússia?

Per què no? Hi ha mercat! Els nou-rics són un mercat, i si han de pagar molts euros per un producte selecte com l'oli d'oliva els pagaran, perquè allà no en tenen.

Tu que ets dansaire i entrenadora de la Colla Riallera de Vic, com vius la teva relació amb la sardana des de Rússia?

Des de "l'exili"! Quan torno vaig als assajos,

L'avi matern de la Sílvia és un enamorat de Rússia, i és d'ell que li ve la passió per aquest país.

però m'haig de mantenir en un segon pla. Tot i que no vaig a concursos, a les audicions sí que ballo amb ells. Per cert, a Sant Petersburg vaig fer un taller de sardanes.

Carai!

Sí, i va tenir molt més èxit del que jo m'esperava. Això de la ballaruca els tira moltíssim. Tenen una capacitat d'aprenentatge i una rapidesa...!

Estudiant català també?

Sí!

És intel·ligència o treball?

Vull pensar que és treball, perquè jo vaig tenir un professor que deia que no naixem intel·ligents, sinó que ens hi anem tornant. Tu tardes dos o tres anys a parlar rus amb certa desimboltura, i en canvi ells en un any estan molt per sobre del nivell que els he donat jo, perquè s'ho han treballat pel seu compte i hi estan molt interessats.

Carme Badia i Puig (text i fotos)

Foto durant el viatge a la Rússia oriental en el tren transsiberià, l'estiu del 2006.

Aixeca't i parla (I)

L'octubre de 1906 va tenir lloc al Palau de Belles Arts de Barcelona el I Congrés de la Llengua Catalana, presidit per Antoni Maria Alcover, l'eminent i erudit mossèn que va encapçalar l'elaboració del monumental *Diccionari català-valencià-balear*. El Congrés, en què hi van participar una setantena de ponents i va aplegar més de 3.000 participants, procedents de totes les terres de parla catalana i de diversos països estrangers, tingué un gran ressò mediàtic, abans i després d'aquestes sessions, i una gran transcendència, no només en l'aspecte científic, sinó també, i molt especialment, en l'aspecte de reforçar el renaixement lingüístic i literari dels Països Catalans. Ja d'un temps ençà, i el Congrés no n'era més que la constatació més palpable, se sentia la necessitat d'impulsar i crear un organisme que vetllés per la cultura genuïnament catalana: aquest organisme fou l'Institut d'Estudis Catalans, fundat a mitjan 1907 per Enric Prat de la Riba. Ara, doncs, és temps de celebrar-ne el centenari.

Durant aquest centenar d'anys ha plogut molt, és clar. La realitat catalana ha anat canviant, de vegades a marxes forçades, de bracet amb els avatars que la història ha fet entomar al país. Si avui es fan classes de català a Tolosa, per exemple, no és per un caprici diví: la història col·lectiva i la personal de molts de vosaltres, amics lectors, segur que hi pot trobar una justificació.

El lema d'aquell Congrés, permeteu-me que torni enrere, es deia "*Aixeca't i parla*": un emblema incisiu, punyent, amb caràcter. Era una època en què a cada racó dels Països Catalans, a cada llar, hi senties parlar la nostra llengua. Calia codificar-la, calia erigir unes regles ortogràfiques i una gramàtica, perquè la vitalitat i l'ús de la llengua, que es traslluïa pels quatre costats, així ho reclamava. Bé, aquesta afirmació summament exaltada, i simplista alhora, potser és massa agosarada, i estaria ratllant fins i tot el límit d'una fal·làcia històrica! En una propera ocasió m'hi estendré i desmitificaré la realitat lingüística catalana de l'època dels nostres avis o rebesavis, a principis del segle XX.

I ara? Què passa ara? Oblidem-nos per uns moments de la Guerra Civil, de la repressió dictatorial, de l'exili..., passem-ho per alt i situem-nos a les acaballes del 2006, amb prop de 30 anys de democràcia a les nostres espatlles i amb un *flamant* Estatut català per desplegar. Doncs us ho intentaré dir a partir d'un exemple, el que passa ara.

Era una tarda d'un dimecres del passat octubre, és el màxim que recordo, no puc precisar més. Estava agafant provisions al Caprabo (la tercera empresa nacional — espanyola— de supermercats, que n'hi ha que en diuen "Can Prabo", qui sap si amb un afany de reivindicar-ne la fundació catalana), per fer maletes i tornar cap a Tolosa. A la prestatgeria

de brioixeria industrial una nena (no sabia dir-vos l'edat exacta, sempre se'm fa difícil de *posar* anys a algú, però si dic entre 6 i 8 gairebé segur que no m'equivoco) volia que la mama li comprés un *producte*, segurament una d'aquestes pastetes ensucrades i més farcides de conservants i colorants que no pas de xocolata, per endrapar, o qui sap si només potinejar, a l'hora del berenar. La nena crida la mare, una dona jove, alta, ben arreglada: "Mama, compra'm això!" La mare ni s'immuta i segueix mirant els congelats. Hi torna: "Mama, vull això!" I la mare indignada s'hi apropa apressadament, mentre va remugant, i se l'emporta d'una revolada uns metres enllà, on hi ha el suposat pare, a qui la dona s'adreça amb un "*Vui això, vui això!*" ¡Qué mania con el catalán, la niña!", per acabar fent unes ganyotes de desaprovació. El pare només fa un gest de mig somriure, no sé si per compliment o més aviat amb sornegueria i aprovant el que la dona li diu.

Avui dia hi ha partidaris de tot pel que fa al futur de la llengua catalana: n'hi ha de més optimistes,

n'hi ha de més pessimistes, però aquests que es pronuncien acostumen a ser partidaris de la defensa del català; en canvi, n'hi ha d'altres, els contraris, que, camuflats sovint en la indiferència, no mostren la menor sensibilitat vers aquesta llengua. Evidentment, deixo de banda aquells que diuen bajanades a tort i a dret, com ara els qui propugen la persecució del castellà a Catalunya, que serien els contraris a cara destapada. El cas de la mare d'aquesta nena (del pare no en puc parlar en propietat) és un clar exemple del que passa en la realitat quotidiana de Catalunya: un sector de la societat catalana es mostra indiferent, o fins i tot reticent, davant de la llengua catalana. Amb això no vull dir que tots els pares i mares castellanoparlants penalitzin els seus fills per parlar el català, només faltaria! Però sí que determinades actituds mostren una tendència, la d'aquella insensibilitat a què feia esment fa un moment. Aquesta nena, que gràcies a l'escola aprèn la llengua pròpia del país, quan passarà a ser adolescent molt probablement s'adonarà que el català no li és ni útil ni atraient i podrà desenvolupar-se tranquil·lament en castellà, tant a casa seva, com ha fet sempre, com al club de patinatge, o a l'escola de música, o al carrer, o al pati de l'institut i, fins i tot, en la majoria d'hores que roman a dins l'aula. *Dominarà* (no sé si puc dir tant!) el català escrit i, si volgués, podria parlar-lo perfectament (bé, amb molts calcs del castellà, és evident).

Precisament, el gran repte de l'escola per fer avançar el català com a llengua d'ús, especialment a l'ensenyament secundari, passa per reforçar el paper de l'expressió oral en totes les matèries, amb l'objectiu que el català sigui vist pels alumnes com una llengua atractiva i vàlida per a les seves relacions interpersonals. Aquesta és una de les principals conclusions a què ha arribat el Consell Assessor de la

Antoni Maria Alcover

Llengua a l'Escola, un comitè d'experts creat el juny de l'any passat a l'empara del Departament d'Educació, amb el mandat de fixar les línies per avançar en la catalanització de les aules.

Els experts també ressalten, però, que l'escola en solitari no pot garantir l'avenç de l'ús del català sense la implicació de l'entorn escolar, i insten a "buscar complicitats" amb altres espais d'interacció social, com ara el món de l'esport, la música i l'oci dels nens i adolescents, perquè la feina de l'escola no sigui en va.

Ara bé: de què pot servir buscar complicitats, si d'entrada ja hi ha una infinitat de professors que, infringint el seu deure, bandegen la llengua catalana a l'hora de fer les seves classes? Però amb el supòsit que en l'ensenyament això no passés, que tot fossin flors i violes per a la vitalitat de la nostra llengua, de què poden servir les complicitats, si n'hi ha que des de casa, encoberts en el mutisme o la indiferència, no volen fomentar aquest repte? I encara: "obliguem" els joves a estudiar català i resulta que quan passen a ser adults ells mateixos s'adonen que en el món laboral no el necessiten. Com es pot entendre, tot plegat?

Davant d'això, la militància activa a favor del català poca cosa hi pot fer. Potser només ens quedi l'"Aixeca't i parla", que dèiem al principi, ja sigui en català, en basc, en occità... Almenys no siguem nosaltres desertors de la llengua pròpia del país, sinó un mirall a seguir, perquè ningú no pugui dir que està entelat i que no s'hi pot emmirallar amb nitidesa.

Francesc Martí Viaplana

Simplement, un tren. I després un altre. Un tren. En arribar a l'estació va prendre un bitllet. A on? No ho sé, què hi fa? De tota manera no hi penso baixar. Baixaré a un altre lloc.

Per fi arribà el tren. I aquest simple gest d'aixecar un peu va tenir tota la solemnitat d'un ritual.

Assaboria cada instant de tren. Cada sensació, cada paisatge nou. Només calia atrevir-se a deixar el forat, la monotonia. Ho havia de fer. Per què ho vas fer? Havia de marxar.

Fins que es van acabar els barris perifèrics i les estacions brutes. Ho havia de fer.

I no vaig saber el motiu fins que vaig veure la línia blava que dividia el cel del mar. I les parets de roques. I la vela blanca a l'horitzó. El dia era serè.

Per què ho vas fer?

No m'equivocava, el dia era serè.

I va somriure, perquè comprenia. Cel blau, mar blau i la línia que els divideix.

No sabia on havia baixat. El mar remugava, la sorra era blanca. I caminava. No tenia gana. I no tenia set. Ni son. Ni ganes de fer pipí, ni necessitat de fer l'amor.

Havia trencat les cadenes. Cadenes. Cadenes d'amor i de feina, de creació i de dependència. Quan em vaig independitzar estava feliç de la meua llibertat. Però no sabia que me'n creava de noves.

Què vols? Què necessites, si ho tens tot?

No vull res. Tot ens encadena, tot ens empresona. Com més tenim, més volem i som més esclaus. Ho havia de fer. Havia de sortir.

I, ja de nit, em vaig asseure a la sorra. Havia trobat el meu amor, el mar. Era hivern i estava solitari. Pobret, estàs abandonat. Però jo t'estimo. T'estimo. Perquè sempre ets aquí. Sempre hi has estat i sempre hi seràs. Espectacle

gratuït de la Natura, a l'abast de tothom, just. Just i mundial, no saps de fronteres, ni de races, ni de religió. I per això, com que és hivern, estàs abandonat. La gent prefereix les seves cadenes de materialisme egoista.

Però jo, no.

Jo, no.

I em vaig aixecar, agraït la brisa que m'acaronava la cara i el vent que m'embullava els cabells i l'olor penetrant que m'embriagava els sentits. Era feliç. M'havia després de totes les cadenes, totes les necessitats. El mar era el meu amor, l'eternitat, la immensitat, la llibertat, el silenci remorós de vida.

Per què ho vas fer?

Perquè vaig cridar amb alegria:-
Hola, mar!-i també-Visca! Visca!- i era feliç, feliç, ho entens?

-No estàs bé del cap.-Però somreia.

Mireia Baeta

CURSOS DE LLENGUA CATALANA

A partir de la primera setmana del mes d'octubre

Els cursos tenen lloc al **Casal Català**

7 rue des Novarts

31300 Tolosa de Llenguadoc

☎ 05.61.59.61.02

Dimarts 18h00 - 19h30 (avançat)
Dimecres 17h00 - 18h30 (mitjà)
Dimecres 18h30 - 20h00 (iniciació)
Dijous 18h30 - 20h00 (perfeccionament)

CURSOS DE SARDANES

Els cursos d'iniciació a la sardana tenen lloc, de finals de setembre fins a mitjans de juny al :

Centre Léo-Lagrange

54 rue des Sept Troubadours

31000 Tolosa de Llenguadoc

Tots els diumenges de les 10h30 a les 12h30

A Tournefeuille cada dos dimarts a les 20h30

Història de la botànica als Països Catalans

En el «Ressons d'Occitània» n° 2, es va tractar de l'estat actual, prou bo, de la botànica als Països Catalans. Avui parlarem del passat d'aquesta ciència en aquesta àrea, basant-nos en la introducció de la Flora dels Països Catalans d' Oriol de Bolós i Josep Vigo (vol. 1, 1984).

Els precursors (segle XVI) La posició capdavantera és la del País Valencià on la «Càtedra d'Herbes» de la Universitat fou ocupada entre altres per Pere Jaume Esteve, autor d'un diccionari de les plantes medicinals del Regne de València. A Catalunya, Francesc Micó (nascut a Vic al 1528) es va fer conèixer per la seva col·laboració a la «Historia generalis plantarum» del francès J. Dalechamp, publicada a Lió l'any 1587. El nom d'algunes plantes recorden encara actualment aquest botànic català: *Ramonda myconi* i *Chrysanthemum myconis*.

L'escola dels Salvador segles XVII i XVIII Barcelona passa a ser el centre botànic principal gràcies a les activitats dels apotecaris de la dinastia dels Salvador (tres generacions). Van establir el primer jardí botànic de Barcelona (Sant Joan Despí) i crear el primer museu de ciències naturals. Van tenir relació científica amb molts dels grans botànics del temps (Barrelier, Tournefort, Magnol, Jussieu). Tots els Països Catalans, Balears incloses, foren l'objecte de l'activitat dels Salvador. Van també formar un planter de botànics que eren els millors de tota la península. Malauradament, publicaren poques coses i llur escola no tingué continuïtat a causa de les adversitats que sofriren els Països Catalans després de 1714.

Dispersió i decadència (1714-1847) Suprimida la Universitat de Barcelona a conseqüència del decret de Nova Planta, l'escola dels Salvador es desintegrà i molts dels seus membres més notables emigraren a Madrid on tingueren una

participació de primer ordre en la fundació i la direcció del jardí botànic d'aquella ciutat. Entre ells cal esmentar Josep Quer, Joan de Minuart, Salvador Soliva i Antoni Palau. Els noms de gènere *Queria*, *Minuartia*, *Soliva*, *Palaua* recorden aquest estol de botànics catalans transplantats a Madrid.

A València, la Càtedra d'Herbes funcionava encara l'any 1724 i una Càtedra de Botànica fou establerta l'any 1786. El gran estudiós valencià **Antoni Josep Cavanilles** (1745-1804) fou una figura considerable de la Botànica universal. Introduí les normes de Linné als Països Catalans, treballà a París i a Madrid, especialment sobre plantes exòtiques, i l'any 1801 fou nomenat director del jardí botànic madrileny. Va ser el primer a adaptar el llenguatge erudit dels botànics al català.

A la Catalunya del Nord, annexada ja a França, destaquen els botànics **Pere Barrera** (Prada 1736-1812) i **Bartomeu Xatard** (Prats de Molló 1774-1846). El gènere *Xatardia* honora el nom del darrer.

L'escola de Costa (1847-1921)

Període de Costa (1847-1886). L'any 1837 fou restaurada la Universitat de Barcelona. El valencià **Antoni Cebrià Costa i Cuixart** (1817-1886) ocupà la càtedra de Botànica l'any 1847. Era un gran treballador i posseïa un esperit crític notable. L'any 1869 aparegué la «Introducció a la Flora de Catalunya» una obra científica valuosa amb 2414 espècies citades. A la segona edició (1877) el nombre d'espècies reconegudes és ja de 2684. Costa no sols realitzà una gran obra personal sinó que creà una escola i una gran part del Principat quedà coberta per l'activitat dels seus deixebles (cap a una vintena). En el temps de Costa, el Principat de Catalunya passà a ser un país tan conegut botànicament com ho eren en aquella època moltes altres terres europees.

L'empordanès **Francesc Barceló i Combis**, professor a l'Institut de la Ciutat de Mallorca, fou amic personal de Costa i va deixar una obra seriosa, culminant en la «Flora de las Islas Baleares» (Ciutat de Mallorca 1879-1881). Un altre botànic baleàric important fou **Joan Joaquim Rodríguez i Femenias** (Maó 1839-1905), algòleg de renom europeu i autor d'un excel·lent «Catálogo razonado de plantas vasculares de Menorca» (1866). Els Pirineus i la seva part catalana foren explorats per nombrosos botànics entre els quals destaquen l'italià **P. Bubani** (Bagnacavallo 1806-1888), autor d'una «Flora Pyrenaea» i l'occità **E. Timbal-Lagrange** (Tolosa de Llenguadoc 1819-1888), autor d'una Flora del Capcir. L'alemany **Moritz Willkomm** i el danès **Johan Lange** són autors d'un «Prodromus Florae Hispanicae» (Stuttgart 1870-1893) obra de gran qualitat incloent els Països Catalans. **Willkomm** féu alguna cosa personalment al País Valencià i a les Balears, però pràcticament no res al Principat.

Període de Cadevall (1886-1921). **Joan Cadevall i Diars** (1846-1921) era deixeble de Costa i quan aquest desaparegué, hagué de prendre la direcció de la botànica catalana. A desgrat de moltes limitacions (era professor de física i matemàtiques a l'Escola Industrial de Terrassa i només durant els lleures es podia dedicar a la botànica), l'obra de Cadevall és important. Valorà críticament el conjunt de dades anteriors i continuà l'exploració del Principat. Amb aquests materials va bastir una obra monumental: la «Flora de Catalunya», en sis volums, escrita ja en català, la qual fou editada per l'Institut d'Estudis Catalans (Barcelona 1913-1937). Hi col·laborà **Àngel Sallent i Gotés** (Castellar del Vallès 1857-1934), filòleg afeccionat a la botànica. Aquesta flora ha fet serveis molt importants als estudiosos de les plantes catalanes. L'apotecari valencià **Carles Pau Espanol**

(Sogorb 1857-1937) va fer una obra extensa i valuosa que ha de ser consultada encara contínuament i que concerneix tots els Països Catalans, però no va escriure cap flora valenciana. El francès **Georges Rouy** fou un explorador botànic del País Valencià i els Pirineus foren explorats pels occitans **Coste** (capellà, autor d'una coneguda «Flore de France»), **Soulié** (un abat muntanyenc infatigable) i **Gautier** (autor d'un «Catalogue raisonné de la Flore des Pyrénées-Orientales», Perpinyà 1898). L'any 1900 és fundada la Institució Catalana d'Història Natural (membre de l'I.E.C.) que segueix encara vigent.

L'escola de Font i Quer (1921-2006)

Període de Font i Quer (1921-1964). La gran personalitat científica i humana de **Pius Font i Quer** (Lleida 1888-1964) dominà plenament tot aquest període. Va ser el primer director i l'impulsor principal de l'Institut Botànic de Barcelona. La seva obra, d'importància capital per a la botànica catalana i europea es distingeix per una sèrie de trets: **introducció d'idees noves** (molt culte i bon coneixedor d'idiomes, Font adquirí unes relacions científiques internacionals que li van permetre estar al corrent de les concepcions més modernes), **amplitud geogràfica** (Font es tornà a ocupar dels Països Catalans en conjunt i estengué el seu camp més enllà, a Aragó, a Castella, a Andalusia i al Marroc), **intensitat de treball** (explorador infatigable, Font dugué a terme llargues campanyes de recol·lecció de plantes i acumulà quantitats de material valuós que són la base de la potència actual de l'Institut Botànic de Barcelona). Fins al 1939, Font realitzà grans projectes, però quan s'acabà la guerra, conegut com a republicà, fou substituït de tots els seus càrrecs oficials i empresonat. Quan fou alliberat, per viure, hagué de treballar en camps allunyats de la botànica i la seva obra se'n va ressentir. Entre els botànics de l'època de Font i Quer s'ha d'assenyalar: **Frère Sennen** (frare francès, resident a Barcelona, gran recol·lector de plantes catalanes), **Herman Knoche** (nord-americà, autor d'una «Flora

Balearica» publicada a Montpeller al 1921-23) i **Lleó Conill** (Banyuls de la Marenda 1872-1944, explorador del Rosselló).

Període recent i actual (1964-2006). Després de l'empenta de Font i Quer, la botànica catalana va seguir donant molt bons resultats, amb gent com **Pere Montserrat**, **Creus Casas**, **Oriol de Bolós**, **Josep Vigo**, **Jordi Llimona**, **Ramon Masalles**, **Josep Maria Ninot...** Entre aquests científics figuren els autors de la «Flora dels Països Catalans» que ja vam comentar a l'article precedent i que constitueix un progrés de nivell europeu.

Jaume Gamisans

Pius Font i Quer
(Lleida 1888 - Barcelona 1964), eminent botànic i president de la ICHN de 1931 a 1934. Va viure a Manresa durant la infantesa i la joventut, època durant la qual va realitzar la seva tesi doctoral sobre la flora i la vegetació del Bages.

Eleccions i Estatut de 2006: unes consideracions

Les eleccions al Parlament de Catalunya de l'1 de novembre d'enguany han donat lloc a la següent repartició d'escons: Convergència i Unió 48 (46 en 2003), Partit Socialista Català 37 (42 en 2003), Esquerra Republicana de Catalunya 21 (23 en 2003), Partit Popular de Catalunya 14 (15 en 2003), Iniciativa per Catalunya-Verds 12 (9 en 2003), Partit de la Ciutadania 3 (sense representació en 2003). Malgrat que, com en 2003, s'havia arribat a contemplar una possible unió entre CiU i ERC, s'ha tornat a formar l'aliança entre PSC, ERC i ICV que donarà la Presidència de la Generalitat al socialista J. Montilla i la nova de trinca Vicepresidència (que substitueix la figura del Conseller en Cap) al republicà J.LL. Carod Rovira.

Les rebequeries dialèctiques de CiU al·legant que ells han estat el partit guanyador, no poden menystenir el fet que la Presidència de la Generalitat recau en qui suma més vots al Parlament i que el sistema electoral basat en una sola votació és més democràtic que el de dues voltes en què, al cap i a la fi, molts electors no veuen representada la seva opció política en l'espectre parlamentari. Que alguns votants d'ERC no haurien triat aquesta opció si havien sabut que el partit independentista repetiria l'aliança amb els socialistes com ho ha afirmat CiU? És difícil d'assegurar-ho i de tota manera ERC ha perdut dos escons i aquesta pèrdua podria ser el càs-

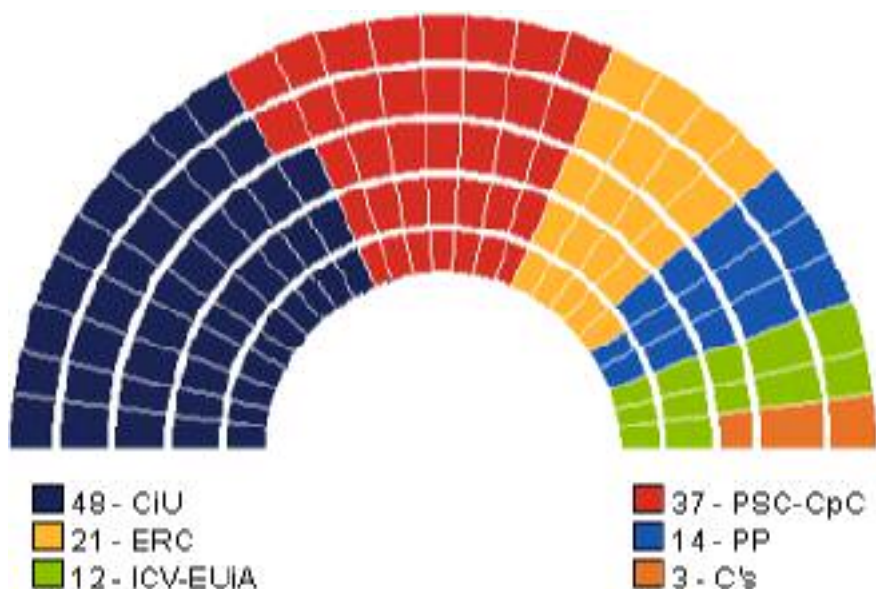
tig que li han infligit els seus votants del 2003 decebuts per l'aliança tripartida. D'altra banda una aliança entre els dos partits nacionals, ERC i CiU, que representen simbòlicament l'esquerra i la dreta catalanes i diem simbòlicament perquè avui, gairebé arreu d'Europa Occidental, les pràctiques polítiques dels uns i dels altres no són pas tan diferents, aquesta aliança, doncs, afegiria un element més d'anormalitat – un de més i Déu sap si són nombrosos- en la vida de la nació. En efecte una aliança amb CiU comporta, vulgues no vulgues, un perill d'afebliment i a la llarga de dilució per a ERC perquè qüestiona la seva identificació. El manteniment a l'esquerra d'aquest partit, per contra, si no aigualeix el seu ideari, però ja se sap que el poder és corruptor, pot fer realitat un dia la il·lusió amb què els catalans que sospiren per una nació de cap a peus l'han vist arribar i afermar-se a la palestra electoral : esdevenir el pal de paller de l'esquerra i convertir-la en nacional marginant-hi el sucursalisme imperant avui dia.

L'elevada abstenció ha estat un dels fets rellevants de la conta electoral. La seva significació no és fàcil d'esbrinar. No és un cas isolat a Europa : un fenomen semblant s'ha produït en altres indrets. Podria expressar un dèficit d'integració al país de certes capes socials i per tant un desinterès per la seva configuració política, un rebuig general a les estratègies excessivament corporativistes dels partits polítics o també

un desencís pels migrats guanyats de nou Estatut...El cove dels capmassos no té fons. Una de les conseqüències palpables en tot cas de l'abstinència electoral ha estat la irrupció minoritària al Parlament del Partit de la Ciutadania, que ha gaudit d'un suport mediàtic interessat de la premsa que s'edita fora de Catalunya i que, atacant frontalment la llengua del país i manifestant la resolució de no emprar-la a l'hemicicle, s'arreglera als extrems de l'ultranacionalisme castellà.

Més que les eleccions, el protagonisme de la política catalana d'aquest any 2006, l'ha exercit el nou Estatut d'autonomia. Si bé, a grans trets, s'observen en el nou Estatut unes millores amb relació a l'Estatut de 1979 aquestes són quantitatives i no qualitatives. I, sobretot, el text estatutari que ha sortit del Congrés espanyol té poc a veure amb l'Estatut votat amb una majoria aclaparadora (el 90% dels diputats) pel Parlament català. L'Estatut del Parlament representava un començ d'avenç estructural significatiu i l'embrió d'una estructuració de l'Estat espanyol conforme a la seva plurinacionalitat. Catalunya, nacionalitat en l'Estatut del 1979, hi era definida com a nació en el cos del text i per tant aquesta definició tenia un valor jurídic amb les conseqüències que se'n deriven. S'intentava crear les condicions per limitar l'espòli fiscal (Catalunya té el dèficit fiscal més elevat d'Europa), anar cap a la bilateralitat en les relacions amb l'Estat, establir el control de la

Generalitat sobre infraestructures vitals com aeroports, ports i xarxa viària i un seguit de disposicions a fi de dotar Catalunya de les quotes mínimes de poder polític que necessita una nació per a desenvolupar-se i forjar els seus destins amb una certa llibertat.

L'Estatut eixit del Congrés espanyol té un contingut molt inferior: el canvi en el finançament és únicament quantitatiu, circumstància que du en si un element de feblesa evident en la mesura que no s'ha creat una estructura de repartiment del poder financer entre la Generalitat i l'Estat sinó que aquest l'ha conservat de manera absoluta i per tant, com en temps de les monarquies absolutistes, la millora del finançament de Catalunya depèn del bon voler del Govern de l'Estat que, fins ara, manté en l'opacitat oficial la discriminació financera que pateix el país negant-se a publicar les balances fiscals de les Comunitats Autònomes malgrat que, emparant-se en les exigències de transparència de qualsevol democràcia fefaent, fa temps que diversos sectors de la societat catalana en reclamen la publicació. Aquest maltractament té una de les seves múltiples facetes en l'escandalós tracte de favor que

rep Madrid, capital de l'Estat, en detriment de Barcelona, capital del Principat, cosa que fa que en aquests darrers vint anys Barcelona hagi perdut pes específic en relació a aquella ciutat l'aeroport de la qual rep sis vegades més inversions que l'aeroport del Prat de Llobregat que s'està asfixiant. Catalunya no pot compensar aquest greuge exercint polítiques pròpies. Més que mai són actualitat les reflexions sobre el tema que feia en el seu temps el brillant assagista valencià Joan Fuster (1922-1992): «Tota política que no fem nosaltres serà feta contra nosaltres». El terme «nació» ja no figura en el cos del text estatutari sinó només en el preàmbul, cosa que li lleva tot valor jurídic i demostra el refús de l'estat d'assumir la realitat de la seva plurinacionalitat. Per contra l'estatut de la llengua catalana, tot i no aconseguir el manteniment de la redacció inicial, més favorable, suposa una millora amb relació a l'Estatut de 1979 i un dels pocs aspectes que se salva del naufragi general. El coneixement de la llengua catalana esdevé obligatori, excepte per als jutges, per a qui només és un mèrit adicional en cas que pretenguin un nomenament a Catalunya. No deixa de semblar una broma de

mal gust que precisament siguin els representants de la llei que estiguin per damunt de la llei! Però en l'ordenament actual de l'Estat espanyol és més important un col·lectiu estatal com és el «Consejo General del Poder Judicial» que la nació catalana.

L'insuccés de l'Estatut que desitjava Catalunya, a través de la seva representació parlamentària, si bé és degut en part a la manca d'unitat dels partits catalans que el van votar molt majoritàriament i a una insuficient cohesió nacional, ho és molt més a causa del mur d'incomprensió, d'intolerància i de xenofòbia que, una vegada més, van aixecar molts mitjans de comunicació castellans, per no dir gairebé tots, (premsa, ràdios, en particular) de fora de Catalunya i de vegades de dins, campanyes que van recolzar declaradament o d'amagat tant el PP com molts sectors del PSOE i a les quals s'han d'afegir declaracions amenaçadores de caps militars: un còctel dels més incivilitzats, per espantar qualsevol nació sense Estat.

A l'alba del segon tripartit algunes veus advoquen per una Catalunya postnacional com si s'hagués aconseguit la normalitat i per un abandó de les reivindicacions, que, de fet, perjudicarien l'economia catalana però això, com diu la dita popular, és posar l'arada davant dels bous: no són les reivindicacions que perjudiquen l'economia catalana sinó el dèficit d'inversió de l'Estat, que denuncien precisament aquestes reivindicacions; el problema és d'època prenacional.

Maria Alzina

Gall dindi o polla d'índia?

El gall dindi no deixa d'ésser un animal estrany, amb tot el seu plomatge no és gaire corrent car només es veu al mercat un cop l'any, cosa que embadoca. És un ocell de la família dels meleagrídids i dels tetraònids. Originari de Mèxic i del sud dels Estats Units. Mesura 150 centímetres d'envergadura, de plomatge d'un color bru bronzejat amb taques blanques a les extremitats de les ales i de la cua, el cap i el coll nus i coberts de carúncules vermelles, té una membrana carnososa i erètil sobre el bec que pot ésser de diferents coloracions i també pot alçar les plomes de la cua a la manera del paó.

El gall dindi es menja a entrada d'hivern perquè és original, la seva carn és molt més tendra i greixosa si es tracta d'una femella o polla d'índia i amb un bon farciment és una altra cosa.

En altres temps, es feia tiberi amb una oca: l'oca sent el símbol de l'ocell solar, el qui en consumia adquiria la protecció del sol.

A França, la tradició voldria que el primer gall dindi fou presentat a les bodes de Carles IX (1550-1574). El francès Brillat Savarin (1755-1826), més cèlebre pels seus coneixements gastronòmics que pels seus talents de magistrat i d'home polític o pels seus opuscles econòmics o judicials, treballà durant molts anys en el seu llibre de gastronomia *La fisiologia del gust*, que roman ple d'ensenyaments. En una de les seves obres consagrada al gall dindi, anticipa que aquest animal fou importat a Europa pels Jesuïtes cap a la fi del segle XVII. Moltes preparacions porten el nom de Brillat Savarin, molt contrastades les unes de les altres i sols tenen un punt comú, llur finesa.

Nogensmenys, foren els castellans els qui introduïren el gall dindi a Europa. Després del famós error geogràfic dels exploradors que es creien a l'Índia, el volàtil descobert a Mèxic rebé el nom de «polla d'Índia».

Pel que fa al nom «dindi», sembla que designava aleshores la pintada

d'Abissínia (altiplà d'Etiòpia). Curiosa coincidència, una confusió també existeix en anglès: «turkey» designa un gallinacis d'Amèrica i si provenen d'Àfrica s'anomenen «turques».

A Catalunya, és el plat típic de Nadal o de Cap d'Any. Un dinar o un sopar festiu sense gall dindi no és gens menys que un àpat trivial. No és un plat comú. Té una connotació altament tradicional, gairebé mística. Forma part integrant dels ritus nadalencs.

El gall dindi és per a les llars catalanes un sinònim de festivitats. Amb el torró i les neules simbolitza gastronòmicament la Festa Major de la Cristiandat, la diada de reunió familiar anyal a l'entorn de la casa pairal: avis, pares, fills, filles, joves, gendres, néts, tothom està d'acord amb l'exquisit del gall dindi.

L'interès gastronòmic pel gall dindi un cop desvetllat, aquest forma part dels plats que s'han de prendre en compte en els àpats festius en nombrosos països que el farceixen al gust, amb tomàquets i grans de raïm de Corint a Grècia, amb nous a Portugal, amb llimona i glaçat

als Estats Units...

En resum, sigui on sigui, per Cap d'Any, hi ha moltes probabilitats que us serveixin un gall dindi que no deixa d'ésser en la circumstància la víctima de la festa. Es tria amb preferència un animal jove amb les seves potes d'un bell negre; quan té les potes vermelloses, ja té una certa edat. Se sap fàcilment el grau d'engreixament de l'aviram examinant-li l'os de l'extremitat (os bertran), sota l'ala i sobre el coll.

Es comença pel sacrifici del gall dindi dos dies abans, es buida i se li tallen les potes i el coll, deixant la pell del pap, que també s'haurà de farcir. Es manté penjat en un lloc fresc i airejat.

Plomat, flamejat a foc clar per no ennegrir la pell, buidat sense rebentar la bufeta de la fel, les puntes de les ales tallades i deixant-li la pell del coll, es reserven el fetge i el pedrer per al farciment. S'ha de preparar el farciment amb el temps suficient perquè quan s'hagi d'utilitzar sigui completament fred.

Llúcia Saura

Manera clàssica catalana i ingredients:

Un gall dindi, dues culleres soperes d'oli d'oliva, un ramet de llorer i orenga, canyella en pols, 200 gr. de prunes seques en remull la vetlla amb vi ranci mig dolç, 150 gr. de pernil tallat a quadrets, el fetge tallat a daus, sis o set salsitxes de mida mitjana, 50 gr. de pinyons, unes castanyes cuites, quatre o sis orellanes de préssec tallades a bocins, uns trossets de tòfona fresca si podeu, un moniato petit tallat a quadrets, si es vol, una cullera sopera de julivert trinxat, sal i pebre.

Dins una enciamera barregeu tot el farciment, afegint-hi un poc de vi del remull de les prunes. Feu escalfar una cullerada d'oli d'oliva dins una paella i fregiu lleugerament el farciment uns minuts a foc viu. El vi ranci s'ha de reduir totalment.

El gall dindi s'empolvora per dins amb sal fina, pebre blanc i es ruixa amb xerès. Farcieu el gall dindi i el coll amb abundància i cosiu l'obertura curiosament. Unteu una cassola adequada amb l'oli sobrant. Feu-la escalfar i poseu-hi l'animal a rostir cobert amb el ramet d'herbes aromàtiques. Protegiu el gall dindi amb paper d'alumini durant la primera hora de rostida per permetre que el farciment cogui primer, cosa que afavoreix una

impregnació de la carn més regular i més lenta, de l'interior cap a l'exterior bo i evitant d'acolorir-lo massa ràpidament. A mida que va rostint-se, s'ha de girar de tant en tant perquè sigui daurat de tots costats i també s'ha de ruixar amb el propi suc que desprèn i el vi ranci sobrant.

A poc a poc la cuina s'omple d'una olor exquisida que fa salivar.

Es parteix a la cuina o a la taula si algun dels presents domina l'art de trinjar. Serviu el gall dindi tallat a trossos amb el farciment col·locat al mig del plat i al voltant uns petits bunyols de carxofa, de carbassó, d'espinaacs... S'acostuma de servir al mateix temps una amanida amb força quantitat de tiges d'api, que diuen que és desengreixant.

Plat saborós, bonic, per a un àpat festiu però serviu-lo ben calent.

S'aconsella de beure un vi blanc de cos i d'aromes nítides de fruita i de flors.

Llúcia Saura

Notícies del Casal

Al mes de juny passat ens va deixar la nostra Presidenta d'Honor, Teresa Seguí. Filla de Salvador Seguí, líder sindicalista català, assassinat a Barcelona en 1923 i conegut popularment com "El noi del sucre", la Teresa Seguí havia estat sòcia del Casal molts anys i sempre s'hi havia mostrat molt activa. Des d'aquestes línies volem trametre a la seva família el nostre més sentit condol.

Premi Batista i Roca

Des d'aquestes pàgines volem felicitar el nostre consoci Eric Fraj que va ser honorat el 17 de novembre d'enguany amb la concessió del premi "Batista i Roca" per la seva tasca de difusió de la llengua i cultura catalanes.

Aplec de la Sardana

El 56è Aplec de la Sardana de Tolosa de Llenguadoc tindrà lloc el diumenge 17 juny de les 10 del matí a les 7 del vespre a la plaça du «Ravelin», barri Sant Cebrià.

Amb les cobles:

Tres Vents i Casenoves

Patrocinat per:

Generalitat de Catalunya

Mairie de Toulouse

La ruleta russa

Sortien a les nits, a vegades. Passejaven en la foscor, xerrant. Ella l'escoltava fascinada, sentint un gran incendi interior. La nit era freda, fins i tot en ple estiu. Ella volia ser abraçada. "Si només m'agafés la mà, simplement.. "Tinc fred, que no te n'adones? "

Sortien de nit i de dia, tot sovint, les tres plegades. Anaven a la platja. Torraven els seus cossos al sol. Contestaven descarades les mirades dels homes que les envoltaven. Cada tarda, caminant pel poble o quan deixaven la sorra càlida enrere, mentre el sol s'acotxava en el seu llit d'aigua, els cossos masculins les encerclaven i pagaven per veure descendir les bombolles per les seves gorges.

Ell venia a buscar-la a casa i la convidava al cinema en sessió golfà a veure versions originals subtítulades. La distància dels seus cossos, però, en les butaques bessones que ocupaven, estava a milers d'anys llum de la distància entre les seves ments. " Hi ha com un mur invisible, impalpable, que ens distancia,

sento la teva veu i la teva olor, però no em salves del fred, home de gel "

Elles li explicaven les seves aventures. Totes tres van fer una aposta, a veure qui lligava primer. La Rosa, la morenassa d'ossos grans, sempre guanyava.

Matí de sol. Encara era a casa. El telèfon, la veu. " Sóc amic de la Miriam, et vull conèixer "

Ell: caminant solitari per camins glaçats de lluna. Elles: sol, sal i alegria. L'aventura, un

home casat. Un meublé. Miralls càlids reflectint cossos suorosos.

La nit, el sol. El fred, la calor. L'amor, el sexe. El perill, la fugida de la rutina, de la impotència.

De cop, es va decidir. Amb calma, premeditadament, agafà la bala solitària que introduí al carregador buit i féu girar el tambor. Sense presses, sense por, agafà el revòlver i recolzà el canó a la templa. " Ja ploraré després " Acudí a la cita.

Mireia Baeta

LA VEU DELS PAÏSOS CATALANS

Ràdio Occitània

98,3 Mhz

60 rue d'Assalit

31500 Toulouse

05.61.80.40.40

Emissió diària en català, patrocinada pel Casal Català. Tots els dies de les 16 a les 17 hores Ràdio Occitània, dins la dinàmica actual, recorda a tots els socis del Casal Català, que tots els dies de la setmana, de les 23 a les 2 hores del vespre, emet el programa d'informació de CATALUNYA RÀDIO, en la seva integritat, mercès al relleu que es fa automàticament per mitjà del satèl·lit.